

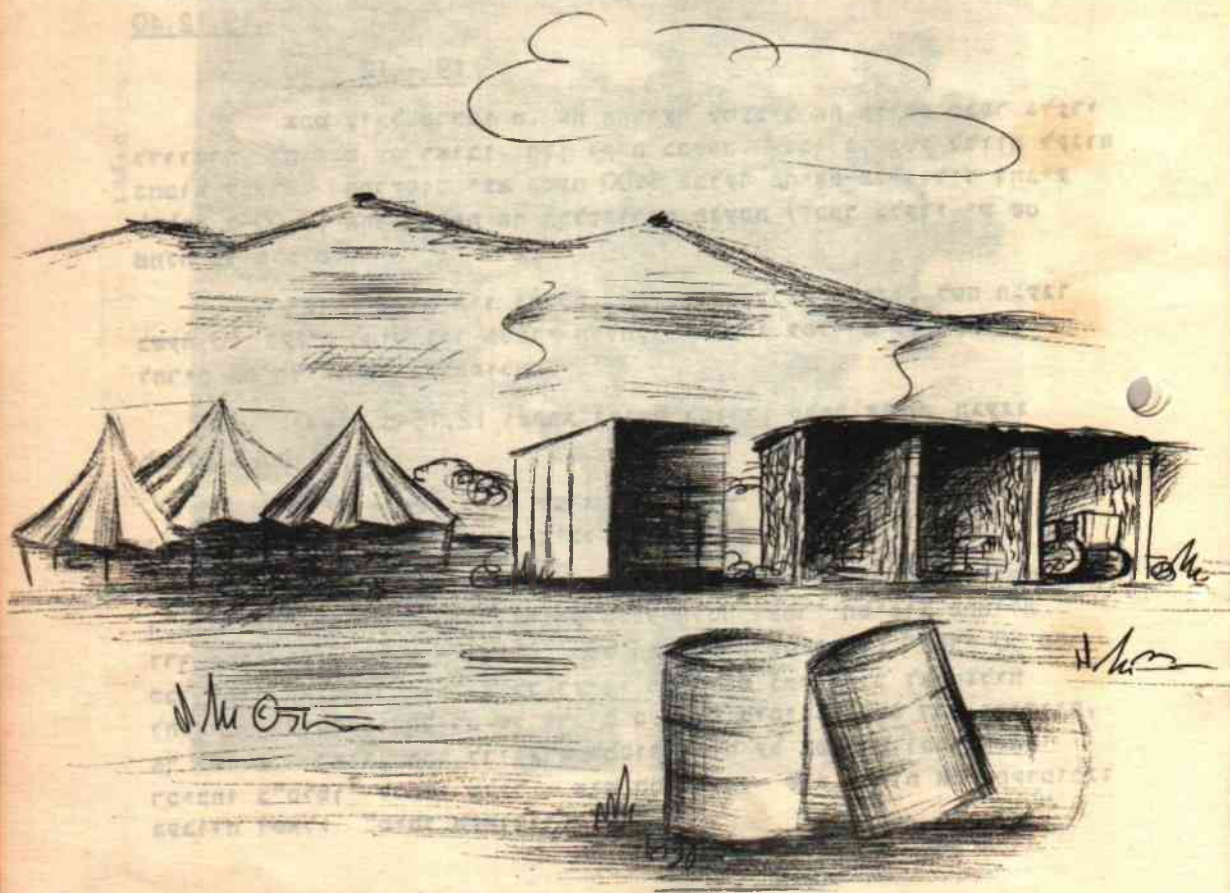
העלייה על הקרקע

קטע מתוך יומן

כשאלת ההחישבות החילה להיות אקסואלית, הועברו כמה חברים למשקי הסביבה, שכבר היו קיימים, כדי להכיר את הסביבה, את האנשים ולראות את תנאי החקלאות.

בזמן העברת האדמה לידי הקה"ל והתחלת החריש נמצאו בחיאס-אל-ווליד: יורס, מרדכי מרכוס, אריה ודוד. בקיבוץ דן: צבי נ. וחנן (פלד) ובדפנה: ראובן.

ביום 25 בנובמבר קיבלנו הודעה, כי ב-27 צריכים היינו להתחיל בחריש. אז התחילה חקופת העבודה הרגילה, שהופסקה עם בוא הגשם. אולם התחלנו מיד שוב כשמצב האדמה איפשר זאת.

יום-יום יצאנו לדווארה ממחנה חיאס-אל-ווליד וחזרה לשם בערב. במשך הזמן התברר לנו שמצב כזה בלתי אפשרי ושיש צורך להתקרב יותר למקום. אז הוחלט להעביר מנסעים ליפט וכמה אוהלים למשק המשותף לזזה (כיום בית הלל - המע').

אך כשהגיעו הדברים מנסעים, החלטנו כאן להקים מחנה עבודה על אדמה דווארה גופא, מאוד השפיעו על החלטה זו: נוח סונין, משה אליוביץ', נחום הורוביץ ופראנס ון דן הורן.

עזרת ארבעת החברים הנ"ל עודדה אותנו ברגעים הקשים וסייעה בידינו להתגבר על כל הקשיים.

התפקידים חולקו כדלקמן: מרדכי מרכוס פלה וטרקטוריסט, יורם מתלמד טרקטוריסט-פלה, אריה שומר שדות ואחראי לבטחון, היחיד שמדבר ערבית. צבי וחנן עגלוניס ודוד גזבר ומוכתר הנקודה העתידה. מנסעים הגיעה כמה ימים לפני העליה קרה בחור מבשלת.

ביום העברת הליפט מנסעים ירד גשם שוטף והצמרכנו לחכות בכפר גלעדי. החלטנו לנסות להעביר את הליפט משם לדווארה ביום 19.12.40.

19 - 12 - 40

אמש קיבל מרדכי מ. את ההודעה להעביר את הליפט מכפר גלעדי לדווארה, להיפגש עם ראובן, חנן וקרה בחלטה. צבי נ. נסע ללזזה לקנות בהמות עבודה. הטרקטור יצא בשעה 6.00 בבוקר מחיאס-אל-ווליד והגיע לחלטה ב-9.00, אחרי שלקח את הפלטפורמה מנעמה (לכפר גלעדי יש שם מחנה של פלחים).

ראובן וקרה היו בחלטה, חנן חיכה בכפר גלעדי, לשם הגענו בשעה 10. בעזרת וחיקי כפר גלעדי הצלחנו - אחרי עמל רב של שעתיים - להרים את הליפט על הפלטפורמה.

יצאנו ב-12.15 ואחרי נסיעה במורד, מלאה אימה, הגענו לחלטה ב-1.30.

אריה - אשר נשאר לבדו בדווארה - חיכה לבוא הטרקטור, גם נוח הגיע לשם ושניהם חיכו, חיכו עד בוש...

בשעה 3.00 החליט אריה לצאת לקראת הטרקטור ופגשו בקצה ה"סולינג" (הכביש היה מרוצף רק בכפר חלטה ואחרי הסיבוב התחילה דרך עפר או... בוך - המע'). שם התחילה פרשת הבוך: אחרי 30 מטר כבר שקעה הפלטפורמה בבוץ עד לצירי הגלגלים והטרקטור לא הצליח לחלצה. בנוכחות קהל רב של ערבים סקרנים ניסינו לפלס דרך בסוריות, אך לשווא. ראובן רכב לדווארה למסור לנוח על המתרחש ומסיים את רכיבתו ב"סלטו" לרגלי מקלר - איש הסוכנות - שבא לראות את התקדמותנו בעבודה ושאל: "מיהו הקאובוי הזה?"

נטעים 1941

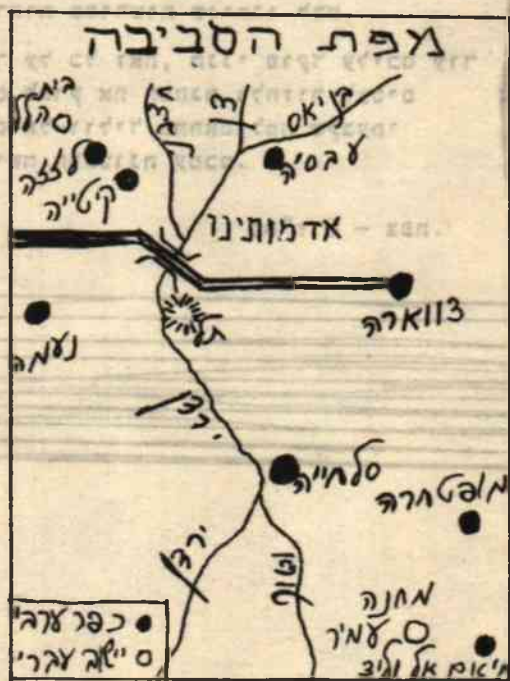
אנו בחלסה החלטנו בינתיים להריק את הליפט כדי להפחית את משקלו. דאגנו לשמירה על החפצים מפני הקהל והסרג'נס הבריטי ממשרת חלסה, שהזדמן למקום, מגרש לכל צד בתנועות ידיו את המסתכלים.

הטרקטור סוחר את הליפט הריק עד מעבר לבוץ. אנו שוב מכניסים את הדברים לתוך הליפט: אוהלים, ארגזי פרודוקטים, מיטות, בלוקי בסון, עצים, ירקות וכו'. בינתיים החשיך ובדמדומי הערב אנו פוגשים בשלושה רוכבים: ראובן, צבי ונוח. קרה עלתה על סוסו של נוח, שהחליט ללכת לפני הטרקטור בצעדי צב ומורה באורו הקלוש של פנס כיס על מעספה לבנה את הדרך.

יורם וחנן הולכים בשני צדי הליפט ותומכים בו בקרשים ארוכים. ראובן "מאכיל" את החברים, אשר צמו מן הבוקר, בפרוסות לחם לתוך הפה.

על יד נעמה בא הרגע המסוכן ביותר: העגלה ירדה לתוך התעלה והליפט נמצא בזווית של 45 מעלות כלפי הקרקע! כולנו פחדנו פן יפול, אך בנס הוציא אותו הטרקטור. המשכנן 100 מטר לפני הגשר מסרב הטרקטור לפעול מרוב מאמצים כנראה ואנו צריכים להשאיר את הליפט באותו המקום עד ליום המחרת. השעה הייתה 9.00 בערב.

ראובן נשאר ע"י הליפט עם שומר ערבי. כל האנשים האחרים מתאספים חתח ברזנט ענק - המתאים לשלושה טרקטורים - לארוחת ערב ולמנחת לילה, הראשונה על אדמתנו. אחמד-אס-סלח מכין לנו קפה, אנו מתאוששים בעזרת כוסית ערק, שוכבים על שקים לישון. רק נוח שומר עלינו לאור מדורת ענק, שבושרת כל הלילה...

פקודת - העזיבה

לאנשי חוליות

1. עליהם לאדמות דווארה היא מעשה בלתי אחראי ובניגוד להסכמים שישנם בענין זה במוסדות המרכזיים.
2. לו המוסדות המרכזיים היו מחליטים על עליה היו מבצעים את זאת דרך הארגון ("ההגנה" - המע') והייתם מקבלים על כך פקודה ממני - ולכן עליכם להכיר שעשייתם מעשה הפקרות ועל דעת עצמכם.
3. בזמנו נפגשתי עם באי-כוח שלכם לקביעת סדרי ההבטחה בעבודה ובמפורש הודגש לכם על ידי שלא באה בחשבון כל שאלת עליה. כמו כן כשהופיע ב"כ שלכם במוסדות מרכזיים של הארגון הודגש לו דבר זה באופן ברור - ולכן יש לראות בצעד זה מעשה בלתי אחראי ובניגוד להוראות מפורשות שניתנו לכם.
4. נסמך על כל זאת, הנני פוקד עליכם עוד היום לפרק את המחנה ולחזור לבסיס חיאם-אל-ווליד בהתאם למה שקבעתי בפגישה הראשונה עמכם.

ממ"ז 8 - צפת.

22.12.40